

"İsm-i Hakîmden istimdat ve feyz-i Kur'ân'dan istifade suretinde, kalbi kabule, nefsi teslime, aklı iknaa ihzar için Dört Esas söyledik." Bu duygular ile söz konusu mefhumların münasebetini açar mısınız?

İstimdat medet dilemek, yardım istemek demektir ve istimdat edenin çok ağır şartlar altında bulunduğunu ifade eder.

"Ben imanın cereyanındayım, karşımda imansızlık cereyanı var."(1) diyen Üstat Hazretleri, iman hakikatlerine karşı bir inkâr ve ifsat faaliyetlerini aralıksız sürdüren bütün zararlı cereyanlara karşı manevî bir cihat yapmıştır. Bu manevî cihadında içinde bulunduğu ağır şartları şöyle tasvir etmiştir: **"Elleri bağlı, zaif, hasta bir tek adama ordular taarruz ediyor..."**(2)

O gün için basın ve yayın ordularından, güvenlik kuvvetlerine kadar herkes dinsizliğe ve ahlâksızlığa kuvvet verirken, Bediüzzaman Hazretleri Allah'ın inayetine güvenerek ve lütfuna dayanarak, bu manevî cihadını büyük bir kararlılıkla sürdürmüştür. **Yaptığı bu cihadın bir cephesi de âhireti inkâr edenlere karşıdır.** O ağır şartlarda, Allah'ın **Hakîm** isminden medet dileyerek âhiretin ispatına başlamış, Kur'ân'dan aldığı feyz ile bu risaleyi ve Onuncu Sözü kaleme almıştır.

Bu dersin üç ana muhatabı vardır: **Kalb, nefis ve akıl.**

"Kalblerin ancak Allah'ı anmakla tatmin olacağı" hakikatinden hareket ederek, öncelikle kalblere, diğer iman hakikatleri gibi, âhirete imanı da kabul ettirmek için bu Risalede çok tesirli dersler verilmiştir.

İman mahalli olan kalbin karşısında, günahları emreden, sorumluluktan kaçan, bunun için de âhiretin olmasını istemeyen bir nefis vardır. Bu ders kalbi tatmin ettiği gibi, nefse de gerçek saadetin âhirete iman etmekte ve o ebediyet yurdu için gayret göstermekte olduğunu ders vermiş, tembel bir talebe gibi oyun ve eğlenceyi ders çalışmaya tercih eden o nefsin önüne, âhiretteki ebedî zevk ve lezzetleri koymuş, onları kaybetmemesi için bu fanî ve gayrimeşru lezzetleri terketmesi gerektiğini ona kabul ettirmiştir.

Yine her mahlukuna binlerle hikmetler takan Cenâb-ı Hakk'ın âhireti getirmemekle her şeyi hikmetsiz ve abes yapmayacağını **Hakîm** isminden istimdat ile nazara vermiştir. Bu maksatla, hem bu varlık âlemindeki hikmetleri aklın önüne sermekle okuyucularının tefekkür ufkunu genişletmiş ve bütün bu hikmetlerin âhiretin varlığını gerektirdiğini delillerle ispat etmiştir.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Mektubat, On Altıncı Mektup.](#)
(2) bk. [Lem'alar, Yirmi Altıncı Lem'a.](#)